1 වන පරිච්ඡේදය

ඉන්දියාව සහ ඉන්දියා සාගරය

(i)

1498 මැයි මස 27 වන දින වස්කෝ ද ගාමා ඉන්දියාවේ නිරිත දිග වෙරළෙහි පිහිටි කැලිකට් වරායට සම්ප්‍රාප්ත විය. ඔහුගේ පැමිණීම නිසැකයෙන් ම ඉන්දියා හා යුරෝපා ඉතිහාසයෙහි නව පරිච්ඡේදයක ආරම්භය වෙයි.

ඈත අතීතයේ සිට ම යුරෝපය ඉන්දියාව පිළිබඳ ව දැන සිටියා ය. ක්‍රි. පූ. 480 දී ඉන්දීය යුද සෙබළු පර්සියානු රජු යටතේ ග්‍රීසියේ සටන් කළාහු ය. ඇලෙක්සැන්ඩර් රජු ඉන්දියා දේශ සීමාවනට පැමිණීමට බොහෝ කලකට පෙර සිට ග්‍රීක රට හා ඉන්දියාව අතර සම්බන්ධතා පැවැත තිබිණ. ඊජිප්තුව මූලස්ථානය කොට ගත් රෝම නැව් ඉන්දියාවේ වරායවලට නිතිපතා පැමිණියේ ය. ක්‍රි. ව. පළමු වන සිය වසේ දී රෝම රාජ්‍යය හා දකුණු ඉන්දීය රාජ්‍යයන් අතර සමෘද්ධිමත් වෙළඳාමක් පැවති බව අරික්කමේඩුහි දී කරන ලද පුරාවිද්‍යාත්මක පරීක්ෂණවලින් ඔප්පු වී ඇත. ග්‍රීක හා රෝම භූවිද්‍යාඥයින් ඉන්දියා වෙරළ හොඳින් දැන සිටියා පමණක් නො ව ඉන්දුනීසියා කොදෙව් රුස ගැන පවා විස්තර ලියා තිබිණ. යුරෝපයේ අඳුරු යුගයේ දී ඉන්දියාව සමග ඇගේ සම්බන්ධය එ පමණ ක්‍රමානුකූල හෝ කිට්ටු හෝ නො වුව ද, ඉන්දියාව පිළිබඳ බටහිරෙහි වූ ප්‍රබෝධය දිගට ම පැවැතියේ ය. එ කල යුරෝපය ආසියාතික රටවල් ගැන දැන සිටි බවට ඇතැම් සාක්ෂ්‍ය ඇත. ආසියාව පිළිබඳ යුරෝපයේ වූ උනන්දුව මුල් ම කුරුස යුද්ධවලින් පසු ව බෙහෙවින් දියුණු විය. ඉන්දියාවේ තත්ත්වය හා එහි වෙළඳාම පිළිබඳ සවිස්තර දැනීමක් වෙනීසිය හා ජිනෝවාව අයත් කර ගෙන සිටියාහ. දුර පිහිටි ඇන්ට්වර්ප්හි වැසියා පවා ඉන්දියාව දැන සිටියා පමණක් නො ව ඔහු එහි නිපදවන ද්‍රව්‍ය ද අගය කෙළේ ය. 13 වන සිය වසෙහි යුරෝපීය සංචාරකයෝ බොහෝ ගණනක් ඉන්දියාවට පැමිණියහ. මොවුන් අතුරින් මාර්කො පෝලෝ, ඔඩරික් නම් තවුසා හා මොන්ටෙ කෝවිනෝ විශෙෂයෙන් සඳහන් කළ යුත්තෝ වෙත්. පසු කාලයක දී පෝගල් ඉන්දියාව ගැන ලියූ දය මෙහි දී සිහි වෙයි. එනම් “නොයෙක් ජාතීන් තුළ ආශාව හා ලෝභය දැනවූ රටක් ලෙස ඉන්දියාව පොදු ඉතිහාසයෙහි වැදගත් තැනක් හිමි කර ගෙන සිටියා ය. ලෝකයෙහි ලබා ගත හැකි ඉතා අනගි වස්තූන් වූ මුතු, දියමන්ති, සුවඳ විලවුන්, සුගන්ධාසව, සිංහයන් හා ඇතුන් ආදී ස්වභාව ධර්මයේ මාහැඟි දායාද යන්ගෙන් පිරී, අති උසස් විද්වතුන් හා ශාස්ත්‍රඥනයෙන් ද හෙබි අපූර්ව රටක් වූ මෙහි ඉපදෙන අගනා වස්තූන් ලබා ගැනීමට මං සෙවීම සඳහා

සියලු ජාතීහු ඉතා ඈත අතීතයේ සිට ම තම සිත්සතන් යොමු කර ඇත්තාහ. මේ වස්තූන් බටහිර රටවලට ඇදී ගිය ක්‍රමය ජාතීන්ගේ ඉරණම විසඳීමේ දී බල පෑ කරුණක් වූවා මෙන් ම ලෝක ඉතිහාසයෙහි ද අති වැදගත් තැනක් හිමි කර ගත් කරුණක් වී ඇත".

වස්කෝ ද ගාමාගේ කැලිකට් ගමනෙහි වැදගත්කම අපට අවබෝධ කර ගත හැකි වන්නේ මේ ගමන අවුරුදු දෙ සියයක් තුළ පැවති පැතුමක හා අවුරුදු හැත්තෑපහක් මුළුල්ලේ කරන ලද නොපසුබට උත්සාහයක ප්‍රතිඵලය බව අප වටහා ගත හොත් පමණි. මේ පැතුම වෙනිසියානු ජාතිකයින් හැර මධ්‍යධරණී මුහුද අවට වූ අනෙක් සියලු ම වෙළඳුන්ට පොදු වූවකි. එහෙත් මේ කාර්යයෙහි වඩාත් උත්සුක වූයේ පෘතුගාලය යි. මෙම පැතුමට හා මෙම උත්සාහයට මුල් වූ ආගමික, දේශපාලන හා ආර්ථික ප්‍රබෝධකයන් අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා මේ ශත වර්ෂයට කලින් ශත වර්ෂ දෙකක් තුළ යුරෝපා ඉතිහාසයෙහි ඇති වූ යම් යම් සිදුවීම් මාලා සැකෙවින් සලකා බැලිය යුතු යි.

1187 දී සැලදින් කුරුස යුද්ධකරුවන්ගෙන් ජෙරුසලම නැවත දිනා ගත් දින පටන් ඊජිප්තුව මූලස්ථානය කොට ගත් ඉස්ලාම් භක්තිය ආසියාව හා යුරෝපය අතර බලගතු බාධකයක් ව සංවිධානය වී තිබුණි. මෙ සේ මුල් කුරුස යුද්ධ තුනේ දී ක්‍රිස්තියානි අධිරාජ්‍යය මෙහෙයවනු ලැබූ බලවේගයන් වූ ඒ අපූර්ව උද්‍යොගය, උනන්දුව හා දැඩි ප්‍රයත්නය ව්‍යර්ථ විය. පසු කාලයේ ඉතිහාසය අනු ව සලකා බලන කල ඉතා තීරණාත්මක සිද්ධියක් වූ සැලදින්ගේ ජයග්‍රහණය නිසා සිරියාව හා ඊජිප්තුව අතර වෙරළෙහි වැදගත් ම තැන්වල ශත වර්ෂ ගණනාවකට මුස්ලිම් ආධිපත්‍යය පිහිටුවනු ලැබිණි. 1218-21 අතර වූ පස් වැනි කුරුස යුද්ධය ඊජිප්තුව ම වෙත එල්ල කිරීමෙන් යුරෝපීය රාෂ්ට්‍රපාලකයන් මේ බව දැන සිටි බව ඔප්පු වෙයි. අවසාන සටන වූ සත් වැනි කුරුස යුද්ධයට ප්‍රංශයේ ශාන්ත ලුවී රජුගේ නායකත්වය යටතේ බොහෝ යුරෝපීය මහා රජවරුන් එක් වුණ ද එතැන දී ද ඔව්හු පරාජයට පත් වූහ. ක්‍රිස්තු රාජ්‍යය අවුරුදු දෙ සියයක් තුළ කරන ලද මහත් වෑයමෙන් පසු ව ද ඊජිප්තුව හා ඉතා වැදගත් වූ වෙරළ බඩ ප්‍රදේශය මුස්ලිමුන් යටතේ ස්ථිර ව තිබිණ.

ලෝක ඉතිහාසයෙහි නොයෙක් ජාතීන් පෙළඹවූ වැදගත් ම සාධකයක් වූ ද, සැම තන්හි ම එක සේ අගය කරන ලද ද්‍රව්‍යයක් වශයෙන් වෙළඳුන්ට විශාල ම ලාභයක් ගෙන දුන්නා වූ ද මේ කුළුබඩු ලබා ගත හැකි වූයේ මුස්ලිම් ආධිපත්‍යය පිහිටි ප්‍රදේශවලින් ඔබ පිහිටි ඉන්දීය වරායවලින් පමණි. මෑත කාලයේ එක්තරා ලේඛකයෙකු පවසන පරිදි "ගම්මිරිස් අපට එ තරම් අගය නොකරන දෙයක් වන්නට පුළුවන. එහෙත් එම යුගයේ එය අගනා මැණික් ගල් හා සම තැනක් ගත්තේ ය. ගම්මිරිස් ලබා ගැනීම සඳහා මිනිසා සමුද්‍රයෙන් පැමිණිය හැකි නොයෙක් ආපදාවන්ට මුහුණ පෑවේ ය. ඒ සඳහා යුද වැදී මරු මුවට ද පත් වූයේ ය. *Europe and China* (යුරෝපය හා චීනය) නැමැති ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථයේ

ජී. එෆ්. හඩ්සන් මහතා මේ කරුණ මෙ සේ පැහැදිලි කරයි : "යුරෝපා රටවල ආහාර පිළියෙළ කිරීමේ දී වඩ වඩාත් අවශ්‍ය වූ කුළුබඩු ඉන්දියාවෙන් හැර ලබා ගත නො හැකි විය. එ පමණක් නො ව ඒවා ලබා ගත හැකි වූයේ පර්සියාව හා ඊජිප්තුව ඔස්සේ ය. මේ අත්‍යවශ්‍ය වූ ද්‍රව්‍යයන් පිළිබඳ වෙළෙඳ ඒකාධිකාරය ලෙවන්ච්හි ඇති වූ අරගලයන්ට මූලික හේතුව විය. එ පමණක් නො ව 15 වන සිය වසෙහි යුරෝපීය ව්‍යාප්තිය උනන්දු කරවූ මහත් ම තනි බලවේගය ද මෙය යි. ඉල්ඛාන් ප්‍රදේශය මුස්ලිම් රාජ්‍යයක් වීමට පෙර පර්සියාවේ ටාටාර්වරුන් අධිපති බවට පත් වීම නිසා ඉතාලි වෙළෙන්දෝ ඉන්දියාවට ගොස් ඊජිප්තුවේ වෙළෙඳුන්ට විරුද්ධ ව එහි බඩු මිල අඩු කිරීමට ඉඩ ලැබූහ. මේ ඊජිප්තු වෙළෙන්දෝ ඉන්දියාව හා යුරෝපය අතර, අතරමැදියන් වශයෙන් පෙනී සිටිමින් සියයට තුන් සියය දක්වා බඩු මිල ඉහළ නැංවීමට පුරුදු ව සිටියාහ. යුරෝපීහු මෙ සේ කුළුබඩු උපදනා තැන් හා එහි මිල ගැන ද දැන සිටියාහ. එ හෙයින් ඔවුන්ට විරුද්ධවාදී වූ ඉස්ලාම් ලෝකය හා ලෙවන්ච්හි සිදු වූ තොරක් නැති යුද්ධ නිසා නැවත තමන්ට ඉන්දියාවේ වෙළෙඳ පොළින් පිට වීමට සිදු වූ අවස්ථාවේ දී ඔව්හු "කුළුබඩු ඉපදෙන ඉන්දියාවට" අලුත් මාර්ගයක් සොයා ගත් කවර ජාතියක් ඉදිරියෙහි වුව ද ඇති අනගි අවස්ථාව ගැන හොඳින් දැන සිටියහ.

මේ ප්‍රාර්ථනයට අලුත් සාධකයක් එක් විය. මෙය වෙනීසිය හා ජිනෝවාව අතර වූ තරඟය යි. දක්ෂ රාජ්‍යතාන්ත්‍රිකඥතය, වීරචාරිකා භිලාෂය හා දුරදර්ශී ප්‍රතිපත්තිය යන කරුණුවල සංකලනය නිසා වෙනීසියානුවන් කයිරෝ නුවර තම බලය දිගු කලක් මුළුල්ලේ පවත්වා ගෙන තිබුණා පමණක් නො ව පෙරදිග රටවල වෙළඳාම පිළිබඳ යුරෝපයේ එක ම නියෝජිතයන් බවට පත් ව තිබුණි. බයිසන්තියම් රාජ්‍යයේ දේශපාලන වෙනස් වීම් සමග වෙනීසියානු වෙළඳුන් ගොඩබිම් මාර්ගවලින් ගෙන ගිය වෙළඳාම ද වෙනස් වීම්වලට භාජන විය. එහෙත් සියලු විරුද්ධවාදිකම් මැඩ ලමින් රතු මුහුදෙහි තම ආධිපත්‍යය පවත්වා ගෙන යැමට මොව්හු සමත් වූහ. ජිනෝවාවරුන් මධ්‍යධරණී මුහුදින් ඔබ්බෙහි අලුත්මං සෙවීම පිණිස පෙළඹවූ නොපසුබට උද්‍යෝගයේ මුල වූයේ තමන්ගේ විරුද්ධකරුවන් වූ වෙනීසියානුවන්, සියලු වෙළඳ ද්‍රව්‍යයන් අතර ඉතා ම ලාභදායී වූ මේ වෙළඳාමේ අධිපතීන් වීම ය.

13 වන හා 14 වන සියවස්හි වෙනීසිය හා ජිනෝවාව අතර වූ තරඟය ඉතිහාසයේ විශිෂ්ට වැදගත්කමක් ඇත්තකි. වෙනීසියේ වූයේ වෙළඳ රාජ්‍යයකි. එහි පාලන තන්ත්‍රය මගින් සිදු වූයේ වෙළඳුන්ගේ ලාභ ප්‍රයෝජන ලබා දීම නො ව රාජ්‍යයේ වෙළඳාම දියුණු කිරීම ය. වෙළඳ පවුල් දෙ සියය මගින් ලෙවන්ච්හි වෙළඳ රාජ්‍යයන් ඉදි කළ හැක. එහෙත් එහි ප්‍රතිපත්ති, තනතුරුවලට පත් කිරීම්, යුද්ධ හා වෙළඳ රෙගුලාසි පවා අවිවාදයෙන් රාජ්‍යය විසින් ම නියම කරනු ලැබිණි. පුද්ගලික නාවික හමුද හෝ පුද්ගලික වෙළඳ ඒකාධිකාර හෝ එහි නො වී ය. එහි වූයේ

රාජකීය නාවික හමුදාවකි. රාජකීය වෙළඳ අධිකාරයකි. එහි මුළු ආර්ථික ක්‍රමය ම රාජ්‍යය විසින් මෙහෙයනු ලැබූවක් විය.

ජිනෝවාවේ තත්ත්වය මීට වඩා බොහෝ වෙනසි. එහි වූ උසස් පවුල් හා පක්ෂ එහි පාලනය තම අතට පත් කොට ගෙන එය පුද්ගලික ලාභ ලබන ක්‍රමයක් බවට පත් කොට ගත්හ. බලයට පත් පක්ෂය එහි විරුද්ධකරුවන් පිටුවහල් කළහ. ජිනෝවාවරුන්ගේ මේ පුද්ගලාර්ථවාදය නමන්ට සෑම රාජ සභාවක ම උපදේශකයන් වීමටත්, වෙළඳ ක්‍රම පිළිබඳ ප්‍රවීණත්වය ලබා ගැනීමටත් උදව් විය. අලුත් මුහුදු මාර්ග සොයා ගැනීම පිළිබඳ ව විශෙෂයෙන් ම වෙනීසියේ වෙළඳ අධිකාරය බිඳීමට උපකාරී වූ පෙදෙස්හි මුහුදු මාර්ග සොයා ගැනීමේ දී මොවුන්ට ආරම්භකයන් වීමට ද මෙය උපකාරී විය.

මලබාරයෙන් පර්සියානු බොක්කට හරවා එ තැනින් උතුරු ලෙවන්ත්හි වරායයන්ට ගොඩබිමින් කුළුබඩු ගෙන යාමේ ක්‍රමයක් 13 වන සිය වසේ අවසාන දශකයේ දී ජිනෝවාවරු පර්සියාවේ ඉල්ඛාන් ආර්ඝන්ට යෝජනා කළහ. පැලියෝලාගි අනුග්‍රහය ඇති ව ජිනෝවාවරු මේ පෙදෙස්හි වැනීසියානුන්ගේ තැන ගෙන සිටියහ. ජිනෝවාවරුන් මෙයින් අදහස් කළේ පර්සියානු බොක්කේ ජිනෝවාවරුන්ගේ නාවික හමුදාවක් නවත්වා රතු මුහුද ඉන්දියා වෙළඳාමට වැසීමට ය. මේ යෝජනාව ක්‍රියාත්මක නොවූ නමුදු ජිනෝවාවරු ඉන්දියාව පිළිබඳ අදහස් අත් නොහළහ. මුස්ලිම් බලයට හා වෙනීසියානු වෙළඳ ඒකාධිකාරයට එක ම පිළිතුර මුහුදු මාර්ගයක් පමණක් බව ජිනෝවාවරුන්ට වැටහී ගියේ ය. මේ මාර්ගය සොයා ගැනීමට මීට පෙර යුරෝපීය නැවියන් ගත් ප්‍රයත්නයන් හඩ්සන් විස්තර කරයි. මෙයින් ඉතා සිත් ගන්නා ගමන වූයේ ඉන්දියාවට මුහුදු මාර්ගයක් සොයා ගන්නා පරමාර්ථයෙන් ම 1291 ජිනෝවාවේ සිට ජිබ්‍රෝල්ටාර් හරහා අප්‍රිකානු වෙරළ ඔස්සේ යාත්‍රා කළ උගොලීනෝ ද විවාල්ඩෝගේ ගමන යි. අවසානයේ දී ස්පාඤ්ඤයේ හා පෘතුගාලයේ උපකාරයෙන් වෙනීසියානු වෙළඳ ඒකාධිකාරයත් මුස්ලිම් බාධකයනුත් බිඳීමට ජිනෝවාවරුන්ට හැකි විය. මෙය සාර්ථක වූයේ සුබ පැතුම් තුඩුව වටා ඉන්දීය සාගරයට යෑමෙන් හා ඇමෙරිකා මහාද්වීපය ඔස්සේ ශාන්ති කර සාගරයට සේන්දු වීමෙනි.

ඔවුන් මේ ප්‍රතිඵලය ලබා ගත්තේ සැත්තෑපස් වසකටත් අධික කාලයක් මුළුල්ලේ නාවික ශිල්ප ක්‍රම සම්පූර්ණ කිරීමට ගන්නා ලද ඉමහත් පර්යේෂණවලින් හා අප්‍රිකාවේ බටහිර වෙරළෙහි කරන ලද මූලික නෞකා ගමන්වලින් පසු ව ය. එහෙත් මෙය එක්තරා තනි පුද්ගලයකුගේ උත්සාහයක් නො ව සාමූහික ව කරන ලද ප්‍රයත්නයක ප්‍රතිඵලය යි. එසේ වුව ද නො නවත්වා ගෙන ගිය මෙම ප්‍රයත්නය සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා අනුබලය, උපකාරය හා මුදල්, නාවික හෙන්රි නමින් හැඳින්වෙන පෘතුගාලයේ කුමරු විසින් සතළිස් වසකට අධික කාලයක් මුළුල්ලේ සපයනු ලැබිණි.

එක් යුගයක් කෙරේ තම බලපෑම පෙන්වූ නාවික හේන්රිගේ චරිතය හා ක්‍රියා සාඵල්‍යය විමසීමට පෙර මේ ප්‍රශ්නයෙහි තවත් අංශ දෙකක් පරීක්ෂා කළ යුතු යි. අයිබීරියානු අර්ධද්වීපය, විශේෂයෙන් පෘතුගාලය, එක් අයුරකින් බලන කල ජිනෝවාවරුන්ගේ සම්ප්‍රදායට හිමිකරුවන් ව තිබුණි. 1317 දී මැනුවල් පෙසන්හා නැමැති රදල ජිනෝවා ජාතිකයා පෘතුගීසි හමුදාවේ අද්මිරාල් පදවියට උරුමක්කාරයා වශයෙන් පත් කරන ලදී. රජුගේ නාවික හමුදාව සඳහා පළපුරුදු කම් ඇති නැවියන් ලබා දීමට ද ඔහු එකඟ විය. පෙසන්හා විශෙෂ දක්ෂතාවයකින් හෙබියකු ව සිටි සේ පෙනී යයි. 1319 දී රජතුමා ඔහුට ඕදිමරා නගරය ඇතුළු විශාල ඉඩම් ප්‍රදානය කළ බැවිනි. පෙසන්හාගේ කපිතන්වරුන් අතුරින් වැඩි දෙනෙක් තමා මෙන් රදලයෝ වූහ. ශතවර්ෂයක් මුළුල්ලේ වූ සම්බන්ධය නිසා පෘතුගාලය ජිනොවාවේ නාවික චීරචාරිකා පිළිබඳ අදහස් උරා ගත්තා පමණක් නො ව පෙරදිගට තවත් ගමන් මාර්ගයක් සෙවීමට ගත් අසම්පූර්ණ ප්‍රයත්නය ද තමා වෙත පවරා ගත්තා ය. මේ කාර්යය ගෙන යාම සඳහා පෘතුගාලයේ භූගෝලීය පිහිටීම් ඉතා හිතකර විය. අප්‍රිකාවේ බටහිර වෙරළ පරීක්ෂා කර බලා සිතියම් සකස් කිරීමට හා සුබ පැත්මේ තුඩුව වටා යාත්‍රා කිරීමට ලිස්බනයට වඩා පිහිටීමෙන් සුදුසු අනෙක් වරායක් යුරෝපයේ නො වීය. දහ හතර වන සිය වස වන විට ලිස්බනය අප්‍රිකාවේ නිපදවෙන ඇත් දත් හා රට ඉඳි යුරෝපා රටවල බෙදා දීමේ මධ්‍යස්ථානය බවට ද පත් ව සිටියා ය.

යම් සේ පෘතුගාලය ජිනොවාවේ මුහුදු ගමන් පිළිබඳ සම්ප්‍රදයට හිමිකරුවා බවට පත් ව තිබුණේ ද, එ සේ ම පසළොස් වන සිය වසෙහි එය ඉස්ලාම් ආගමට විරුද්ධ ව ක්‍රිස්තු භක්තිකයින් කරන ලද සටනෙහි මූලිකයා බවට ද පත් වී තිබිණ. පසළොස් වන හා දහසය වන සිය වස්හි කුරුස යුද්ධ පිළිබඳ උද්‍යොගය අර්ධද්වීපයේ පැවතුනා පමණක් නොව නව පණක් ලැබ තවත් පැතුරුණි. බටහිර යුරෝපයේ අනෙක් රටවලට ඉස්ලාම් ආගම ඈතින් පිහිටි කරදරයක් පමණක් වුව ද, අයිබීරියානු අර්ධද්වීපයේ වැසියාට එනම් කැස්ටීල්, ඇරගන්, පෘතුගාලය යන රටවලට ඉස්ලාම් ආගම තම දොරකඩ අසල ම වූ තර්ජනාත්මක, බලවත් උපද්‍රවයක වෙස් ගත්තේ ය. අනෙක් රටවල් මිථ්‍යාදෘෂ්ටිකයිනට විරුද්ධ ව උද්‍යෝගිමත් වූයේ ඉඳ හිට ය. එහෙත් අයිබීරියානු වැසියා අවශ්‍යයෙන් ම තම ජීවිතයේ සෑම දිනක ම කුරුස යුද්ධකරුවෙක් විය. එම අර්ධද්වීපයෙහි ම මුස්ලිම් රාජ්‍යයන් තවමත් සමෘද්ධිමත් ව පැවති හෙයිනි. ජාත්‍යාලයෙන් හෙබි භක්තිමත්, අයිබීරියානු, ස්පාඤ්ඤ හෝ පෘතුගීසි ජාතිකයකුට ඉස්ලාම් භක්තියට විරුද්ධ සටන ආගමාලය හා ජාත්‍යානුරාගය නිසා ඇති වූ අත්‍යවශ්‍ය එකක් විය. ඉස්ලාම් ආගම තම සතුරා වූයෙන් සෑම තන්හි දී ම ඊට විරුද්ධ ව සටන් කිරීමට සිදු වී තිබිණ. මෙම කරුණ නිරන්තරයෙන් සිහිපත් නොකළ හොත් ආසියාවේ පෘතුගීසීන්ගේ ක්‍රියා පරිපාටිය පිළිබඳ වැඩි කොටසක් අවබෝධ කර ගැනීමට නොහැකි වන්නේ ය.